

INSTITUTE
for SUSTAINABLE
DEVELOPMENT

FIELD
Foundation for International
Environmental Law and Development

DIW Berlin

10
YEARS

Paziņojums presei:

Nākotnes klimata pārmaiņu politika Baltijas valstīs: Raugoties tālāk par 2012. gadu

Seminārs Rīgā/ Jūrmalā, 25. -26. aprīlī, viesnīcā *Lielupe*

Kā klimata aizsardzība sekmē ekonomisko attīstību?

2006. gada 25. aprīlī Jūrmalā sapulcējās Baltijas valstu un Eiropas Komisijas augsta līmeņa pārstāvji, lai atklātu divu dienu starptautisku semināru par turpmāko ES klimata pārmaiņu politiku. Pasākumā piedalījās apmēram 50 dalībnieku. Seminārs bija otrais no virknes Eiropas Komisijas sponsorēto pasākumu, kuru mērķis ir veicināt iesaistīto pušu un politikas veidotāju dialogu par šiem ārkārtīgi svarīgajiem jautājumiem jaunajās dalībvalstīs, paplašināšanās valstīs un kandidātvalstīs. Semināru atklāja Latvijas vides ministrs Raimonds Vējonis. Pateicoties Latvijas Vides ministrijas atbalstam bija iespējams sarīkot šim semināram veltītu preses konferenci.

Dalībnieki apsprieda nākotnes ES klimata pārmaiņu politikas radītās iespējas un izaicinājumus gan Baltijas valstīm, gan ES. Siltumnīcefekta gāzu izmešu samazināšanās piedāvā virkni ekonomikas attīstības veicināšanas iespēju – it īpaši pasaulē, kurā nemitīgi pieaug enerģijas cenas un pastiprinās ar energoapgādi un enerģijas drošību saistītie izaicinājumi. Samazinot atkarību no fosilā kurināmā un paaugstinot energoefektivitāti, rodas sekojoši ieguvumi

- ļauj ietaupīt degvielas izmaksas;
- samazinās atkarība no strauji mainīgajām fosilā kurināmā cenām;
- tīrākas enerģijas ražošana un emisiju samazināšanās sniedz ar veselību saistītus ieguvumus;
- sniedz jaunas nodarbinātības iespējas virknē nozaru.

Pēc ANO starptautiskās klimata pārmaiņu konferences Monreālā 2005. gada decembrī (*COP 11* – Konvencijas dalībvalstu konferences) ir aizsācies starptautisks process, lai apspriestu ilgtermiņa sadarbību un rīcību saistībā ar klimata pārmaiņām. Lai pievērstos klimata pārmaiņām arī pēc 2012. gada, kad beidzas pašreizējās saistības, no Baltijas valstīm tiks prasīti lieli cilvēku un tehniskie resursi. Būtiska būs ieinteresēto pušu iesaistīšanās no dažādām valdības ministrijām un galvenajiem rūpniecības sektoriem.

Baltijas valstīm ir laba iespēja izmaksu ziņā efektīvā veidā samazināt CO₂ emisiju. Piemēram, salīdzinājumā ar 15 vecajām ES dalībvalstīm - daudzās valstīs vēl joprojām ir zema energoefektivitāte. Ražošanas procesu, iekārtu un ēku energoefektivitātes paaugstināšana šīm valstīm nozīmē gan enerģijas izmaksu ietaupīšanu, gan klimata aizsardzību, kas ekonomikas attīstību nevis kavē, bet veicina.

Tajā pašā laikā ir nepieciešama tālāka siltumnīcefekta gāzu izmešu samazināšana, lai izvairītos no Zemes virsmas temperatūras paaugstināšanās, kas varētu atstāt iznīcinošas sekas uz vidi, tautsaimniecību un sabiedrību. Pasaulē, kurā nemitīgi pieaug izmešu apjomi, pieaugtu arī ekstrēmu meteoroloģisku notikumu skaits. Tādējādi sausums, karstuma viļņi un plūdi kļūtu biežāki, nodarot zaudējumus cilvēkiem un tautsaimniecībai. Tāpat tiek prognozēta jūras līmeņa celšanās, kas iespaidotu, piemēram, Baltijas valstu piekrastes infrastruktūru un ekosistēmu.

Pastāv vienprātība - lai izvairītos no vissmagākajām klimata pārmaiņu sekām, nedrīkst pieļaut temperatūras paaugstināšanos vairāk nekā 2°C virs pirmsindustriālā līmeņa. Pastāv lielāka iespēja sasniegt šo mērķi, ja siltumnīcefekta gāzu koncentrācija nepārsniedz 450 ppm CO₂-ekvivalentu. Lai panāktu gāzu koncentrācijas stabilizēšanos šajā līmenī, nepieciešama nozīmīga izmešu samazināšana visā pasaulē. Eiropas Savienības Padome ir paziņojusi, ka attīstītajām valstīm jāapsver samazinājums par 15- 30% līdz 2020. gadam. Eiropas Parlaments iesaka, ka ilgtermiņa samazināšanas mērķim vajadzētu būt par 60 -80% līdz 2050. gadam.

Eiropas Savienības (Baltijas valstis ieskaitot) pirmais solis ir apņemšanās saskaņā ar Kioto protokolu samazināt agregētos siltumnīcefekta gāzu izmešus par 8% zem 1990. gada līmeņa līdz 2008. – 2012. gadam - pirmajā saistību periodā. Baltijas valstis pašlaik sasniedz samazināšanas mērķus saskaņā ar Kioto protokolu, taču, lai nodrošinātu inovācijas Eiropas ekonomikā un stabilizētu globālo siltumnīcefekta gāzu koncentrāciju, būs nepieciešama vēl lielāka samazināšana.

Secinājumi

Pieaugot degizrakteņu patēriņam, siltumnīcefekta gāzu izmeši ietekmē Zemes klimatu. Tiek prognozēts, ka vidējā globālā virsmas temperatūra pagātnes un nākotnes izmešu rezultātā līdz 2110. gadam salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni pieaugs par 1,4 – 5,8 °C. Visas simulācijas norāda, ka cilvēka darbībai ir bijusi nozīmīga loma jau tajā temperatūras pieaugumā, kas tika pieredzēts 20. gadsimta beigās. Šis temperatūras pieaugums var atstāt ļoti smagas sekas uz vidi, ES jaunajām dalībvalstīm un paplašināšanās valstīm, jo tā rezultātā biežāk radīsies ekstrēmas meteoroloģiskas parādības, celsies jūras līmenis un samazināsies bioloģiskā daudzveidība.

Semināra organizatori

Starptautisko semināru „Nākotnes klimata pārmaiņu politika Baltijas valstīs: Raugoties tālāk par 2012. gadu” organizē *Ecologic* - Starptautiskās un Eiropas Vides politikas institūts (Berlīne) sadarbībā ar

- Ilgtspējīgas Attīstības institūtu (*ISD*), Varšava
- Amsterdamas Brīvās universitātes Vides Pētījumu Institūtu (*IVM*),
- Starptautisko Vides tiesību un attīstības fondu (*FIELD*), Londona,
- Vācijas Ekonomiskās pētniecības institūtu (*DIW*), Berlīne,
- kā arī ar ekspertu sadarbības tīklu.

Papildus informācija par semināru iegūstama no Dr. Nila Meijera-Olendorfa, *Ecologic* vecākā zinātniskā līdzstrādnieka (0049-30-86880117) vai apmeklējot semināra mājas lapu internetā: <http://www.ecologic-events.de/climate2012/rija/index.htm>